

Associacions col·laboradores

Monument al Mestre Serrano

Situat en l'avinguda del Regne de València, en el Cap i Casal, a l'altura del número 31, enfront de l'Escola d'Artesans.

Es obra de l'escultor Salvador Octavio Vicent i de l'arquitecte Daniel Gamón.

Fon inaugurat el 28 de febrer de 1965.

Tots els dies 9

11 de març de 2017

(Av. del Regne de València, 31, València ciutat)

(Retrat a l'oli del pintor Alejandro Cabeza)

Josep Serrano i Simeón

(Sueca, 1873 – Madrid, 1941)

Convencio Valencianista
cvalencianista@gmail.com

JOSEP SERRANO I SIMEÓN

(Sueca, 1873 – Madrid, 1941)

Josep Serrano va vore la llum el 18 d'octubre de 1873, en el carrer de la Mare de Déu de Sales de l'arrossera ciutat de Sueca, aportant l'alegria als seus pares, Na Clara i En Marià, totalment necessitats d'ella, ya que un temps abans havien hagut de sofrir la desaparició de la seua primera filla, Ampar, deixant-los, com és lògic imaginar, sumits en una gran pena per tan dolorosa pèrdua.

Quan Serrano tenia cinc anys, començà a donar indicis de lo que anava a constituir la seua principal virtut en la vida: la música. Son pare era el director de la banda del poble, qui a la vegada era fill d'un atre músic suecà, conegut popularment en el nom de "El trovaor de la cítara". Ocorregué en un ensaig de la banda, concretament "El cor de pelegrins", de l'opera *Tanhausser*, de Wagner. El chiquet de cinc anys escoltava entusiasmat allò que tant li agradava des de feya temps. Com és lògic, son pare interrompia constantment als músics per a corregir les imperfeccions que l'ensaig anava mostrant, arribant a obligar-lo a alçar la veu en vàries ocasions, lo que feu que el menut li diguera: "Pare... ¿l'ajude?". Esta simple pregunta calà en el cor dels presents, i des d'aquell instant, Pepet Serrano començà a ajudar a En Marià en tot lo que li fon possible, augmentant de quina manera l'ilusió del chiquet.

A pesar de tot, son pare, temerós de que allò que pareixia entrevore's en el seu menut quedara convertit en núvols de fum, no demostrava tindre massa interès pel futur musical de Pepet. De qualsevol forma, feu que començara a rebre lliçons de violí i, més tart, de piano, i als deu anys d'edat tocava el triàngul en la banda de Sueca, baix la batuta paterna.

En Marià intentà que son fill es dedicara a una atra professió, per lo que el colocà en una farmàcia del poble, pero, encara que complia en la seua tasca, quan tenia ocasió, abandonava el treball per a reunir-se en amiguets i tocar-los melodies creades per ell. Això obligà a que el farmacèutic li confessara a En Marià lo següent: "El seu fill no fica cap d'interés en el treball, En Marià. Em sap molt de mal haver de confessar-li-ho, pero lo cert és que per a Pepet només hi ha una cosa que el fa mour'e's en la vida, i tant vosté com yo sabem quina és. És digne fill i net de son pare i de son yayo." Estes paraules acabaren de decidir a son pare, i foren l'inici de la brillant carrera del compositor.

En 1889 es traslladà a València per a assistir al Conservatori de Música, que llavors dirigia En Salvador Giner, qui es bolcà en el jovenet Serrano puix va vore clarament la capacitat i intel·ligència del chicon. Als díhuit anys ya havia compost música per a una missa i unes atres cançons. La seua capacitat trenca-va barreres i era el pròlec de lo que vindria a no tardar molt. I aixina fon.

En l'estiu de 1892, estiuejant en Simat, a on tenia família, fon requerit pels

músics del poble per a que componguera un passodoble. En una sola nit el compongué i el batejà *Simat*, com el nom del poble. Hui es considerat com una relíquia i s'interpreta allí molt a sovint. Esta peça l'intercalà anys més tart en la seua primera sarsuela, *El motete*, en la que començà a donar-se a conèixer en Madrid, puix es feren molt populars les seues melodoses notes. Al poc de temps, quan tenia vint anys, es traslladà a viure a la capital de l'Estat, portant una carta de recomanació per al mestre Chapí, que era paisà, natural de Villena, i que estava llavors en la cresta de la ona.

Econòmicament apretat, passà un llarc temps sofrint certes penúries, pero conseguí una beca per al conservatori madrileny, i allí feu amistat en els escriptors de sainets i comèdies, germans Álvarez Quintero i Carles Arniches, que li serviren per a anar veent la llum a la fi del túnel, i poder tirar avant, sobre tot, a partir de 1903, quan els populars germans li entregaren un *llibretto* per a que componguera una sarsuela. Este guió era, ni més ni manco, que *La Reina Mora*, conseguint un èxit clamorós a nivell de tota Espanya i, posteriorment, d'Amèrica llatina. Este punt d'arranc de la seua fama ya no tingué parangó, succeint-se sense parar les seues brillants sarsueles, que no cal nomenar ací, puix estan en la ment de tots, pero destacaré entre elles *La canción del olvido*, *Los claveles*, *La Dolorosa*, *Los de Aragón*, *Alma de Dios*, i un etcétera quantió.

Quan li fon possible, puix l'economia li havia millorat, pensà en casar-se, i ho feu en una jove, de nom Isaura Gonzàlez Saporta, en qui tingué tres fills. El major, a qui el batejaren Lohengrin, morí molt jovenet. Tingueren dos fills més. Un fet que no és massa conegut és que, quan València sofrí la "riuà" de 1957, Isaura, la seu muller, aportà la partitura original de l'Himne de l'Exposició, creada en 1909, com be se sap, per a ajudar a la subasta que creà Radio Juventud de Murcia, conseguint d'un murcià una cantitat important per a ajuda als damnificats. La partitura es troba en l'Ajuntament d'aquella ciutat, si be durant un temps estigué en poder del nostre en calitat de cedida, fins que tornà a terra murciana.

En este breu compendi de la seua biografia s'ha de destacar la seua personalitat, dotada d'un cor molt immens, mereixedor del màxim respecte pels qui el conegueren en vida. Per a acabar, indicar que compongué 53 sarsueles, des d'aquella inicial *El motete* fins a l'última, que fon *La venta de los gatos*, que diuen que no la pogué acabar, cosa que particularment pose en tela de juí, puix tota l'obra manté clarament l'estil del gran geni de Sueca, creador també del *Valencia Canta* i de *El fallero*.

Per tota la teua obra, genial mestre, només me queda dir-te....Moltes gràcies.

R. M. C.